

**EN GRÖN
NY GIV** FÖR
SVERIGE
REFORMISTERNA
STUDIEMATERIAL

Socialdemokraterna

INNEHÅLL

INLEDNING	4
Studiecirkeln.....	4
Vad är en studiecirkel?.....	5
En bra studiecirkel.....	5
Cirkelledarens roll.....	5
Tips för en bra cirkel	5
Så kan ni arbeta i cirkeln.....	6
För att komma igång	6
● TRÄFF 1: KLIMATKRISEN, SVERIGES UTSLÄPP OCH EN GRÖN NY GIV SOM LÖSNINGEN PÅ KLIMATFRÅGAN OCH DEN VÄXANDE OJÄMLIKHETEN	7
Lästips: <i>En grön ny giv för Sverige</i> kapitel 1–2.	7
Äntligen – en socialdemokratisk plan för klimatet	7
Sista chansen – låt oss ta den	8
Nulägesbild av Sveriges utsläpp	9
Diskussionsfrågor - träff 1	11
● TRÄFF 2: DEN INKLUDERANDE OCH ENTREPRENÖRIELLA STATEN, FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR EN GRÖN NY GIV	12
Lästips: <i>En grön ny giv för Sverige</i> kapitel 3.	12
Staten behöver driva på en grön omställning.....	12
... och göra omställningen rättvis	13
Diskussionsfrågor - träff 2	15
● TRÄFF 3 – 4: REFORMISTERNAS GRÖNA NYA GIV. FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER FÖR ATT GÖRA SVERIGE KOLDIOXIDNEUTRALT INNAN 2035	16
Lästips: <i>En grön ny giv för Sverige</i> kapitel 4.	16
Vår plan: <i>En grön ny giv för Sverige</i>	16
Diskussionsfrågor - träff 3 och 4.....	18
● TRÄFF 5: EFFEKTERNA AV EN GRÖN NY GIV. HUR SER VÅRT SAMHÄLLE UT 2035?	19
Lästips: <i>En grön ny giv för Sverige</i> kapitel 5–7.....	19
Hur skulle vårt samhälle kunna se ut år 2035?.....	19
Detta är inte bara möjligt, det är också lönsamt.....	20
En dörröppnare till en bättre framtid.....	21
Diskussionsfrågor - träff 5.....	22
VILL DU GÖRA REFORMISTERNAS POLITIK TILL VERKLIGHET? ENGAGERA DIG!	23

INLEDNING

Reformisterna presenterade i mars 2021 sin rapport "En grön ny giv för Sverige", föreningens förslag för hur en rättvis och inkluderande klimatomställning av Sverige till år 2035 skulle kunna gå till. Rapporten är omfattande, nära 180 sidor och täcker in reformförslag för alla samhällssektorer. För att underlätta för intresserade läsare att läsa rapporten, diskutera och utveckla Reformisternas och Socialdemokraternas klimatpolitik har detta studiematerial tagits fram. Studiematerialet bör användas tillsammans med "En grön ny giv för Sverige". Rapporten kan laddas ner här:

<https://www.reformisterna.se/gron-ny-giv-for-sverige>

STUDIECIRKELN

Studiematerialet är upplagt som en studiecirkel med fem träffar där varje träff fokuserar på ett område av den nya gröna giv, från en faktabaserad bakgrund om klimatkrisen och den växande ojämlikheten, till konkreta reformförslag och slutligen vilka effekter en grön ny giv skulle få och hur det skulle forma Sverige till ett klimatneutralt och jämlikt välfärdsland. Den gröna nya giv står inte ensam - den är en del av Reformisternas bredare reformprogram för en ny socialdemokratisk politik, och är beroende av de reformer för ökad jämlikhet och förstärkt välfärd som beskrivs i Reformisternas program. Du kan läsa hela Reformisternas reformprogram här:

<https://www.reformisterna.se/reformprogram/vi-har-rad-med-framtiden-1>

Studiecirkeln är uppdelad i fem träffar som åtföljs av läsanvisningar och diskussionsfrågor.

Träff 1. Klimatkrisen, Sveriges utsläpp och en grön ny giv som lösningen på klimatfrågan och den växande ojämlikheten.

Träff 2. Den inkluderande och entreprenöriella staten, förutsättningarna för en grön ny giv.

Träff 3-4. Reformisternas gröna nya giv. Förslag på åtgärder för att göra Sverige klimatneutralt och fossilfritt till år 2035. Eftersom detta är ett stort område med många reformförslag kan det behövas mer än en träff för att hinna diskutera allt.

Träff 5. Effekterna av en grön ny giv. Hur ser samhället ut år 2035?

Materialet i rapporten är omfattande och vi vill rekommendera varje studiecirkel att framförallt fokusera på de områden deltagarna själva finner intressanta. Det är er studiecirkel, forma den som ni vill, ordningen och omfattningen av träffarna är bara förslag. Om något avsnitt verkar behöva mer tid, lägg till en extra träff. Om något ämne inte verkar intressant, hoppa över det.

Det är viktigt att vi ständigt uppdaterar och utvecklar vår politik, kanske framförallt på ett område som förändras så oerhört snabbt som klimatpolitiken. För att kunna göra detta behövs medlemmarnas stöd och engagemang. Vi vill uppmantra alla studiecirkelar att sammanfatta sina diskussioner och skicka åsikter och förslag om hur En grön ny giv för Sverige kan förbättras till info@reformisterna.se

Lycka till! - Reformisterna

VAD ÄR EN STUDIECIRKEL?

I en studiecirkel träffas man regelbundet för att studera, diskutera eller öva sig på något tillsammans. Det ideala ur ett pedagogiskt perspektiv brukar vara 7–12 deltagare inklusive ledaren, men det går att vara mellan 3 och 20 deltagare i en cirkel.

I en studiecirkel deltar man fritt och frivilligt, det finns ingen färdig kursplan, och alla deltagare är med och påverkar innehållet och upplägget. I en studiecirkel utgår man från deltagarnas behov och tar vara på allas erfarenheter.

Studiecirkeln är en demokratisk studie- och diskussionsform som bygger på allas aktiva deltagande. Respekt för varandra är viktigt. Ingen person får dominera diskussionerna. Alla bör få komma till tals och ungefär lika mycket. Beslut bör fattas i öppen och demokratisk anda. Cirkelledare fungerar som en guide och inspiratör, och leder gruppens arbete framåt. Men det är i samspelet mellan cirkelledaren, deltagarna och studiematerialet som ny kunskap växer fram.

ABF är partiets främsta samverkanspart vad gäller såväl långsiktigt utvecklingsstöd som konkreta insatser runt praktiska frågor lokalt. Glöm inte att kontakta ABF innan ni startar cirkeln för att diskutera på vilket sätt ni kan samverka. De kan också vägleda er i hur ni kan rapportera studieverksamheten på bästa och enklaste sätt. Är det en cirkel, en kurs eller kanske ett kulturarrangemang? En studiecirkel måste bestå av minst tre personer inkl. cirkelledaren, och pågå minst nio studietimmar (en studietimme = 45 minuter) uppdelat på minst tre sammankomster. Glöm inte att rapportera all studieverksamhet till ABF.

EN BRA STUDIECIRKEL...

- Ger alla deltagare ungefär lika stort utrymme.
- Tar vara på allas erfarenheter.
- Kombinerar kunskapssökande med dialog och problemlösning.
- Anpassar ambitionsnivån till deltagarna.
- Låter olika perspektiv komma fram i diskussionen.

CIRKELLEDARENS ROLL

Cirkelledaren har ansvar för att samordna arbetet i cirkeln, förbereda träffarna, skaffa fram studiematerialet och hålla kontakten med ABF. I en del cirklar är cirkelledaren given på förhand och ibland utser gruppen en av deltagarna att leda studiecirkeln.

Cirkelledaren är en i gruppen, inte någon som måste sitta inne med alla ämneskunskaper. Han eller hon får gärna vara en inspiratör och dela med sig av sin kunskap, men bör inte fastna i föreläsarrollen.

Cirkelledarskapet handlar mycket om att skapa bra stämning i gruppen, få igång samtal och diskussion, göra alla delaktiga, tydliggöra vägval, hantera eventuella problem, reda ut oenighet i gruppen, och leda cirkeln mot ett gemensamt mål. Nyckelordet är dialog, och ofta handlar cirkelledarskapet mer om att ställa frågor än om att ge svar.

TIPS FÖR EN BRA CIRKEL

Som cirkelledare ska du bidra till att alla blir delaktiga, att ingen tar över, att dialogen blir konstruktiv. Här är några tips som kan vara till hjälp:

- Gå en runda. Då får alla chansen att säga något och alla får ungefär lika stort utrymme.
- Använd en talarboll/pinne som ger rätt att prata. Den som talat färdigt kastar vidare.
- Är ni fler än 8 personer? Då kan det vara bra att dela in cirkeln i mindre grupper om två eller tre, med återkoppling i storgrupp. Det gör att alla vågar delta.
- Ställ riktade frågor av typen "Anna – vad tycker du?" Vissa måste tilldelas ordet för att säga något. Samtidigt har man förstås rätt att vara tyst.
- Ställ en följdfråga för att locka fram mer ur en deltagare som svarat kort.
- Agera "jokern i leken". För in tankar och idéer som inte annars finns i gruppen.
- Försök styra in diskussionen på ämnet igen om det svävat iväg. Ställ en uppföljningsfråga.
- För stödanteckningar så att du kan sammanfatta diskussionen kring varje fråga.

SÅ KAN NI ARBETA I CIRKELN

Låt gärna någon eller några av deltagarna kort återberätta vad de har läst och vilka intryck de fått i början av varje träff. Alla bör ha läst innan träffen. Det viktigaste momentet är samtalet. Utgå från de föreslagna diskussionsfrågorna eller formulera egna. Ni kan gärna samtala i grupper om två eller tre och sedan summera i storgrupp.

Bjud gärna in en expert, organisationsföreträdare, lärare eller annan som kan svara på deltagarnas frågor och delta i diskussionen.

FÖR ATT KOMMA IGÅNG

Börja med att gå en snabb runda där alla får säga sitt namn. Ta sedan upp vad studiecirkeln ska handla om och hur dagens upplägg ser ut.

Prata igenom och bestäm praktiska saker: när ni ska ses i fortsättningen, hur deltagarna ska meddela frånvaro, fika till träffarna etc.

Prata om vad en studiecirkel är och hur cirkeln kan bli konstruktiv och deltagande. Kom överens om hur ni ska bemöta varandra och arbeta tillsammans. Om deltagarna inte känner varandra bra innan cirkelns början: Låt deltagarna intervjua varandra två och två (i ca fem minuter var) och presentera varandra för resten av gruppen.

Några saker att ta reda på i intervjuerna är: namn, bostadsort, sysselsättning, fritidsintresse, politiskt engagemang, och sist men inte minst förväntningar på studiecirkeln.

Samla ihop deltagarnas förväntningar och samtala en stund om dessa – hur kan de uppfyllas? Utifrån förväntningarna kan ni formulera mål för studiecirkeln.

Gå igenom studiematerialet så att alla får en överblick. Bestäm vilka avsnitt som ska ingå i cirkeln, och upplägget för resten av cirkelträffarna.

Innan första träffen bör cirkelledaren ladda ner och skicka ut rapporten "En grön ny giv för Sverige" till alla deltagare. Rapporten kan laddas ner här:

<https://www.reformisterna.se/gron-ny-giv-for-sverige>

TRÄFF 1:

KLIMATKRISEN, SVERIGES UTSLÄPP OCH EN GRÖN NY GIV SOM LÖSNINGEN PÅ KLIMATFRÅGAN OCH DEN VÄXANDE OJÄMLIKHETEN.

LÄSTIPS: EN GRÖN NY GIV FÖR SVERIGE KAPITEL 1–2.

ÄNTLIGEN - EN SOCIALDEMOKRATISK PLAN FÖR KLIMATET

Sverige kan bli fossilfritt och klimatneutralt inom 15 år. Nyckeln är en storsatsning på en grön och rättvis omställning av industri, infrastruktur och ekonomin i sin helhet. Det handlar om det största jobb- och välfärdsskapande programmet sedan efterkrigstiden. Tillsammans med Reformisternas ekonomisk-politiska reformförslag utgör planen ett kraftfullt paket för grön omställning, stärkt välfärd, minskade klyftor och full sysselsättning: en grön ny giv för Sverige.

En grön ny giv är en plan som tar sig an vår tids två stora utmaningar: klimatkrisen och de växande klyftorna. Den tar vetenskapen på allvar. Samtidigt ingjuter den mod. Den pekar ut en tydlig väg för ett samhällsprojekt som leder till ett nytt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Med rapporten presenteras för första gången i svensk politik ett fullt finansierat reformpaket, med 73 styrmedel som täcker hela den svenska ekonomin och visar hur Sverige kan bli klimatneutralt – inte 2045 utan 2035.

Planen utgör en modern, grön tappning av klassisk socialdemokratisk industri- och välfärdspolitik, där staten tar en ledande roll för en samhällsomvandling som gynnar det stora flertalet. Vi behöver komma bort från individualiseringen av klimatfrågan. Klimatkrisen är ett strukturellt problem som bara kan hanteras gemensamt. Det ena benet för planen är en aktiv stat som med morot och piska styr om industrin och ekonomin. Det andra benet är en inkluderande stat som fördelar omställningens kostnader och frukterna av utvecklingen. Förutsättningen är att staten ges finansiellt utrymme att genomföra och möjliggöra de satsningar som krävs.

Internationellt växer legitimiteten för denna politik. Det här syns både i förslaget om en Green Deal inom EU, Joe Bidens offensiva satsningar på grön omställning och stärkt välfärd i USA, och i den bredare internationella diskussionen om en Green New Deal. Det är tydligt att både den ekonomiska politiken och industri- och klimatpolitiken håller på att genomgå ett paradigmskifte. Det här är mycket glädjande. Samtidigt är det avgörande att Sverige hänger med i utvecklingen. Inte bara klimatet utan också jobben, välfärden och vår framtida konkurrenskraft hänger på dom satsningar vi gör under kommande år.

Med vår plan beräknas Sverige bli klimatneutralt redan 2034. För gemene man kommer det att bli möjligt att leva, bo och resa klimatvänligt – oavsett plånbok eller bostadsort. Samtidigt tar Sverige täten i en teknisk utveckling som blivit oundviklig. Lågt räknat beräknas planen leda till 150 000 till 240 000 nya arbetstillfällen över hela landet. Samtidigt förväntas en rad strategiskt viktiga, gröna industrier växa fram.

En grön och rättvis omställning kostar. Vi räknar med statliga utgifter motsvarande 0,8-1,5 procent av BNP per år under omställningsperioden. Det är mycket pengar. Men det är långt mindre än exempelvis kostnaderna för dagens jobbskatteavdrag. Och satsningarna hjälper inte bara till att rädda klimatet: de skapar jobb, skatteintäkter och konkurrenskraftiga företag. En grön ny giv är en lönsam satsning. Samtidigt behöver omställningen vara en del av ett bredare löfte: en bättre framtid för det stora

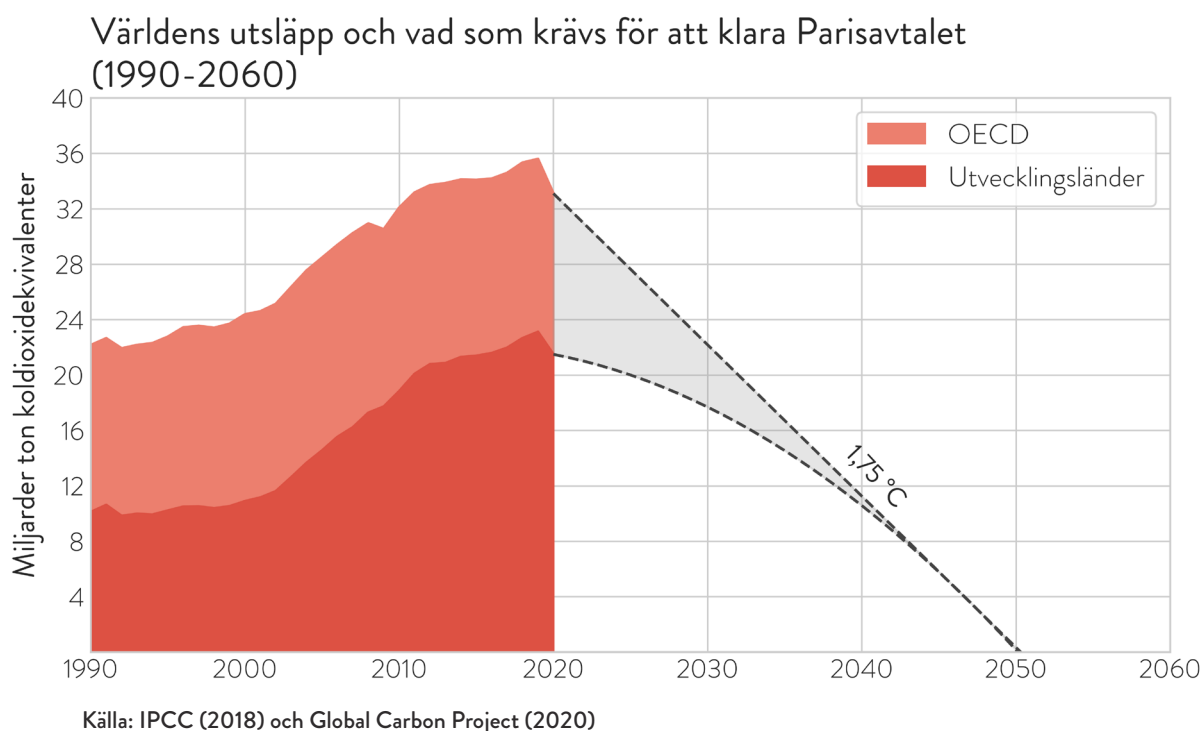
flertalet. Därför måste den kombineras med satsningar på välfärd och minskade klyftor. För att lyckas med den dubbla utmaningen krävs både ett nytt finanspolitiskt ramverk och skattereformer med fokus på höjd skattekvot och ökad jämlikhet. Staten behöver ges utrymme att lånefinansiera samhälls nödvändiga investeringar, samtidigt som välfärden och trygghetssystemen stärks.

Med en grön ny giv för Sverige vill vi höja ambitionsnivån i den politiska debatten. Det behövs en ärlig och uppriktig diskussion om det arbete som krävs för att ta itu med klimatkrisen på allvar och hur omställningen ska finansieras. Vi lägger ribban där den bör ligga: ett fossilfritt, jämlikt och konkurrenskraftigt Sverige år 2035, i linje med Parisavtalet, vetenskapens budskap och socialdemokratins löfte om ett jämlikt samhälle och bättre liv för nästa generation.

SISTA CHANSEN – LÅT OSS TA DEN

2020 slogs åter nya temperaturrekord. Världen är nu 1,2 °C varmare än under förindustriell tid. Vi närmar oss i rask takt den smärtgräns mellan 1,5-2 °C uppvärmning som världens länder enligt Parisavtalet enats om att till varje pris undvika.

För en hygglig chans att klara Parisavtalets mål behöver utsläppen i världen halveras till 2030 och i princip utraderas till 2050. Kalkylen förutsätter att stora mängder koldioxid i framtiden kan dammsugas ur atmosfären – en uppgift många forskare betvivlar är möjlig. Kalkylen gäller dessutom globalt. Världens tillväxt- och utvecklingsländer kommer inte kunna halvera sina utsläpp till 2030. Det här innebär i praktiken att utsläppen i Sverige och den industrialiserade världen behöver närma sig noll redan under 2030-talet.

En grön återhämtning efter coronakrisen utgör sannolikt sista chansen att klara Parisavtalets mål. Idag är Sveriges klimatmål nettonollutsläpp 2045 – det skulle behöva skärpas till 2035. Uppgiften behöver dessutom kombineras med att välfärden stärks och utvecklingen mot växande ekonomiska klyftor bryts, annars kommer en grön omställning inte att få brett stöd.

Utmaningen kan tyckas hopplös. Det är den inte. Orsaken till klimatkrisen är inte att det är omöjligt att ställa om, orsaken är decennier av svag klimatpolitik. I de fall politiken agerat så har förändringar skett. Det tydligaste exemplet är förnybar energi. Ett fåtal länders satsningar har gjort att sol- och vindkraft idag är billigare än fossil elproduktion i stora delar av världen. Genom politiska insatser har teknikerna kunnat skalas upp och blivit kommersiellt gångbara.

Den förnybara energirevolutionen är den största klimatpolitiska framgången hittills. En grön omställning har förvandlats från en dyrbar dröm till kommersiell möjlighet. Utvecklingen har, tillsammans med höjda priser på utsläpp, lett till att användningen av kol rasar i EU och USA. Samma sak tycks nu vara på väg att hända för oljan. Batteriteknik och elbilar blir allt billigare. Och snart står grön välgång på tur. Grön teknik håller på att slå ut det fossila.

Den fossila eran är på väg mot sitt slut. Användningen av fossila bränslen pressas av två växande krafter: å ena sidan en obönhörlig teknisk och ekonomisk utveckling, å andra sidan allt starkare opinion. Världens största ekonomier – däribland EU, USA och Kina – räknar nu med att det fossila är borta senast under 2050-talet. Ödesfrågan för klimatet är hur snabbt processen kan skyndas på.

Det här gör omställningen till en existentiell utmaning, inte bara för klimatet utan också för svensk ekonomi. Vår välfärd bygger på sektorer som idag släpper ut stora mängder växthusgaser. Ett misslyckande att ställa om innebär att det i framtiden inte kommer att finnas någon efterfrågan för de produkter vi livnär oss på. En kraftfull klimatpolitik är inte längre en företagsekonomisk nackdel – det är en konkurrensfördel.

NULÄGESBILD AV SVERIGES UTSLÄPP

Sverige brukar lyftas fram för en stark klimatpolitik. Det stämmer – relativt sett. Sverige var tidigt ute med en koldioxidskatt. Vi har en klimatlag, ett klimatpolitiskt ramverk och en ambition att bli en av världens första fossilfria välfärdsstater.

Men här någonstans tar det slut. Sveriges utsläpp minskar alldeles för långsamt. Detta gäller både om vi siktar på nettonollutsläpp 2045 eller om vi menar allvar med Parisavtalet och vill nå nettonollutsläpp 2035. Före pandemin minskade Sveriges utsläpp med 1,5 procent per år. För att klara dagens klimatmål behöver takten öka till 5-8 procent. För att nå nettonollutsläpp under 2030-talet behöver takten öka till 10-16 procent.

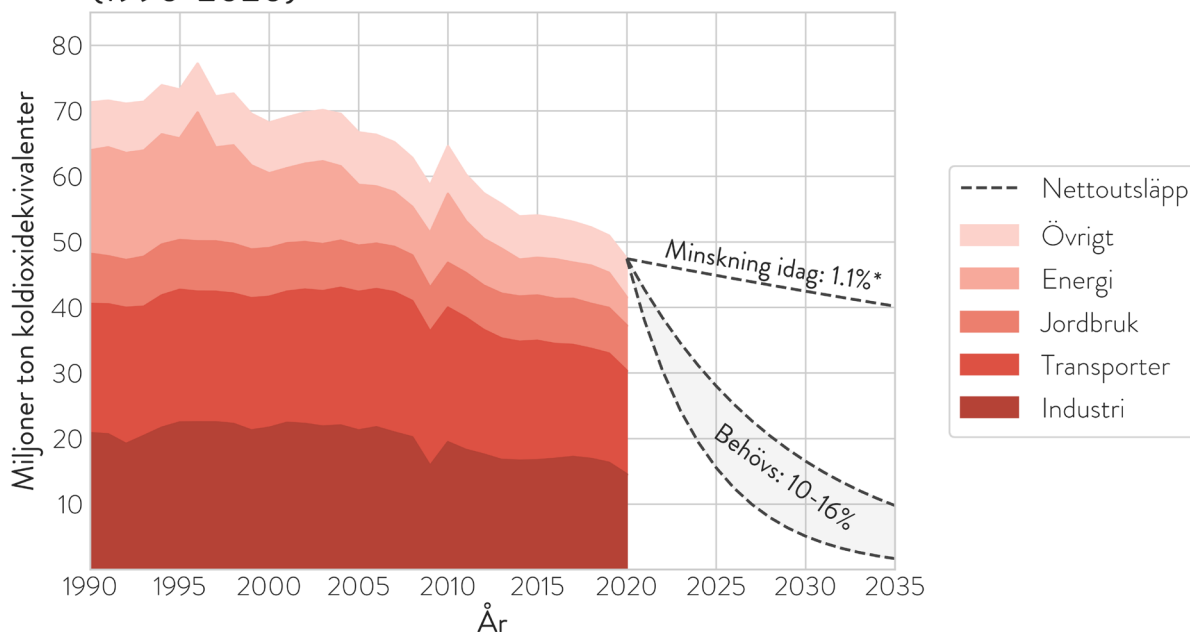
Klimatpolitiska rådet har i ett flertal rapporter påpekat att dagens politik är otillräcklig. Även om alla nuvarande politiska förslag skulle genomföras så kommer vi ändå med bred marginal misslyckas att nå nettonollutsläpp 2045. Klimatpolitiken måste skärpas markant - nu.

Problemet är inte att klimatmålen är omöjliga att uppnå. Problemet är att klimatpolitiken är för svag, underfinansierad och för dåligt samordnad. Sverige har i grund och botten goda förutsättningar att genomföra en grön omställning. Vi är ett rikt land, med gott tekniskt kunnande, rikliga naturresurser och god tillgång till förnybar energi.

Merparten av Sveriges utsläpp kommer från fyra samhällssektorer: industri, transporter, jord- och skogsbruk och energisektorn. Industri och transporter är de stora utsläppsjättarna. Tillsammans står de för över 60 procent av utsläppen. Transportsektorn står för en tredjedel av utsläppen, där personbilar utgör en stor andel. Inom industrin kommer de största utsläppen från järn- och stålindustrin, cementindustrin och raffinaderier.

Den svenska energisektorn är redan näst intill fossilfri. För att lyckas med en grön omställning krävs emellertid både energieffektivisering, förstärkning av elnäten och en omfattande utbyggnad av grön elproduktion, för att möjliggöra en elektrifiering av industri och transporter.

Territoriella utsläpp av växthusgaser (1990-2020)

Källa: Naturvårdsverket (2021)

*Genomsnittlig minskning 2015-2019

Utsläppen inom jord- och skogsbruket kommer till stor del från djurhållning, och kan vara svåra att komma åt. Samtidigt finns stora möjligheter att minska utsläppen och öka kolsänkan i mark, skog och vatten, och dessutom skydda den biologiska mångfalden.

För att nå nettonollutsläpp på några få decennier kommer det att krävas så kallade negativa utsläpp. Det här innebär att koldioxid återförs från atmosfären. Det här kan göras på olika sätt, både på naturlig väg, genom att mer kol lagras in i skog och mark, eller på teknisk väg, exempelvis genom att koldioxid från biobränsleeldade kraftverk avskiljs och lagras under mark (bio-CCS). Sverige har goda förutsättningar att skapa negativa utsläpp. Men det kräver statliga satsningar eftersom det inte finns några kommersiella drivkrafter att göra detta.

Reformisternas *En grön ny giv för Sverige* fokuserar på Sveriges territoriella utsläpp. Med detta menas de utsläpp som produceras inom Sveriges gränser, det är dessa utsläpp som regleras i Paris-avtalet. Sverige har emellertid också ett ansvar för de utsläpp vi ger upphov till genom vår samlade konsumtion, och *En grön ny giv för Sverige* innehåller också en början på en politik för att komma till rätta med dessa konsumtionsbaserade utsläpp. De konsumtionsbaserade utsläppen omfattar också utsläpp från import och internationella transporter, vilka kan vara svåra att komma åt med nationella åtgärder. De konsumtionsbaserade utsläppen pekar också på behovet av klimaträttvisa. Beräkningar visar att den rikaste tiondelen av Sveriges befolkning ger upphov till upp till sju gånger högre utsläpp än tiondelen av befolkningen med lägst inkomst.

DISKUSSIONSFRÅGOR - TRÄFF 1

- Var det några fakta eller upplysningar kring klimatkrisen eller Sveriges utsläpp som överraskade dig? Vilka nya perspektiv gav det dig?
- Vilka av Sveriges utsläpp av växthusgaser tror du blir svårast att komma till rätta med?
- Sveriges klimatmål är idag satta till att nå nettonollutsläpp år 2045. Det svenska målet tar inte hänsyn till internationell rättvisa eller att det kommer att ta längre tid för världens utvecklingsländer att ställa om. Håller du med om att klimatmålen bör uppdateras och skärpas till år 2035?
- I dagens klimatmål är inte heller konsumtionsbaserade utsläpp eller utsläpp från internationellt flyg eller sjöfart inkluderade, vilket innebär att utsläppen bokförs i de länder dit vi reser eller köper produkter från. Håller du med om att vi också ska ta ansvar för våra utsläpp utanför Sveriges gränser?

TRÄFF 2:

DEN INKLUDERANDE OCH ENTREPRENÖRIELLA STATEN, FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR EN GRÖN NY GIV.

LÄSTIPS: EN GRÖN NY GIV FÖR SVERIGE KAPITEL 3.

STATEN BEHÖVER DRIVA PÅ EN GRÖN OMSTÄLLNING...

För att Sverige ska kunna genomföra en rättvis grön omställning i linje med Parisavtalets mål måste staten ta en betydligt aktivare roll. Grunden för en grön ny giv är en aktiv och entreprenöriell stat som med morot och piska driver på en grön omställning av industrin och samhälls-ekonomi i sin helhet. Detta har de senaste 30 årens marknadsorienterade och passiva klimatpolitik misslyckats med. Det är hög tid för staten att ta på sig ledartröjan.

En aktiv stat som tar sig an samhällets stora utmaningar och tar ansvar för att utveckla lösningar är inget nytt. Utvecklingen av internet och 1960-talets månlandningsprojekt - båda under ledning av den amerikanska staten - är två exempel. Att sol- och vindkraft idag är konkurrenskraftigt bygger också på statliga satsningar i en handfull länder, från Tyskland och USA till Japan och Kina. Danska statens investeringar i vindkraft sedan 1970-talet har lagt grunden för ett av världens största vindkraftsbolag, Vestas, och gjort vindkraft till en av Danmarks viktigaste exportindustrier. Exempelen är många.

En aktiv grön näringspolitik är inte bara nödvändig för att Sverige ska nå klimatmålen, men också för att förnya och förstärka svensk industri, vilket är avgörande för landets ekonomi och välbefinnande. Det kräver en uppskalning av dagens satsningar på hållbar infrastruktur och att staten aktivt understödjer en omställning av industri och näringsliv.

För att lyckas behöver statens politik för en grön omställning stärkas rejält, både finansiellt och organisatoriskt. Insatserna behöver samordnas och målmedvetet fokusera på klimatmålen. Framför allt krävs stärkt finansiering och ett nytt finanspolitiskt ramverk som ger utrymme för kraftfulla investeringar.

Stora industriföretag kommer att behöva omfattande tillgång till fossilfri el, batterier, vätgas, elektrobränslen och hållbara biobränslen. För att de satsningar som industrin gör ska kunna förverkligas, som fossilfritt stål, utsläppsfri cement och elektrifiering av transporter, så måste staten möta upp med tillräckliga satsningar på utbildning, innovation, infrastruktur och fossilfri energi. Staten måste också möjliggöra kommersialiseringen av ett antal nyckeltekniker som vätgas, elektrobränslen och koldioxidavskiljning och lagring (CCS). Genom klimatneutral offentlig upphandling och reformerad reduktionsplikt kan staten agera som en offensiv kund och skapa efterfrågan på hållbara produkter.

Vi räknar med att staten inledningsvis behöver genomföra och mobilisera investeringar motsvarande drygt 100 miljarder kronor per år. Med hjälp av en statlig investeringsbank kan långsiktig finansiering mobiliseras från den privata sektorn och möjliggöra investeringar i både nya och gamla industrier som behöver ställa om. Detta är avgörande för hela den svenska basindustrins omställning, och kommer också leda till nya industrier.

Samtidigt räcker det inte att det gröna växer. Det krävs också tydlig reglering som visar när utsläppen ska vara borta. Dagens klimatmål behöver skärpas till nettonollutsläpp 2035, försäljning av

fossila bränslen förbjudas senast 2035 och bindande utsläppsmål införs för samtliga samhällssektorer. Samtidigt behöver satsningar i fel riktning stoppas. Dagens klimatskadliga subventioner behöver fasas ut och ny lagstiftning och praxis tillse att investeringar och samhällsplanering verkligen följer klimatmålen. Vi räknar med att 13 miljarder kronor per år i klimatskadliga subventioner kan riktas om till klimatsatsningar.

Eftersom förutsättningarna skiljer sig stort mellan olika branscher krävs också specifika lösningar för olika samhällssektorer. Inom transportsektorn krävs satsningar på snabbtåg, kollektivtrafik och riktade stöd som gör det möjligt för alla att resa klimatvänligt; inom energisektorn handlar det om förstärkning av elnäten, energilagring och omfattande energieffektiviseringsprogram av bostadsbestånd och lokaler; inom jord- och skogsbruk stöd för grön omställning och en storsatsning på ökad inlagring av kol i skog och mark.

... OCH GÖRA OMSTÄLLNINGEN RÄTTVIS

En aktiv, entreprenöriell stat är nödvändig för att driva på en grön strukturomvandling. Men det räcker inte. För att få brett stöd behöver omställningen vara rättvis. En grön omställning utgör den största strukturomvandlingen på länge. Dessutom måste den genomföras efter decennier av växande klyftor. För att lyckas behöver omställningen vara del av ett bredare löfte: om en bättre framtid för det stora flertalet.

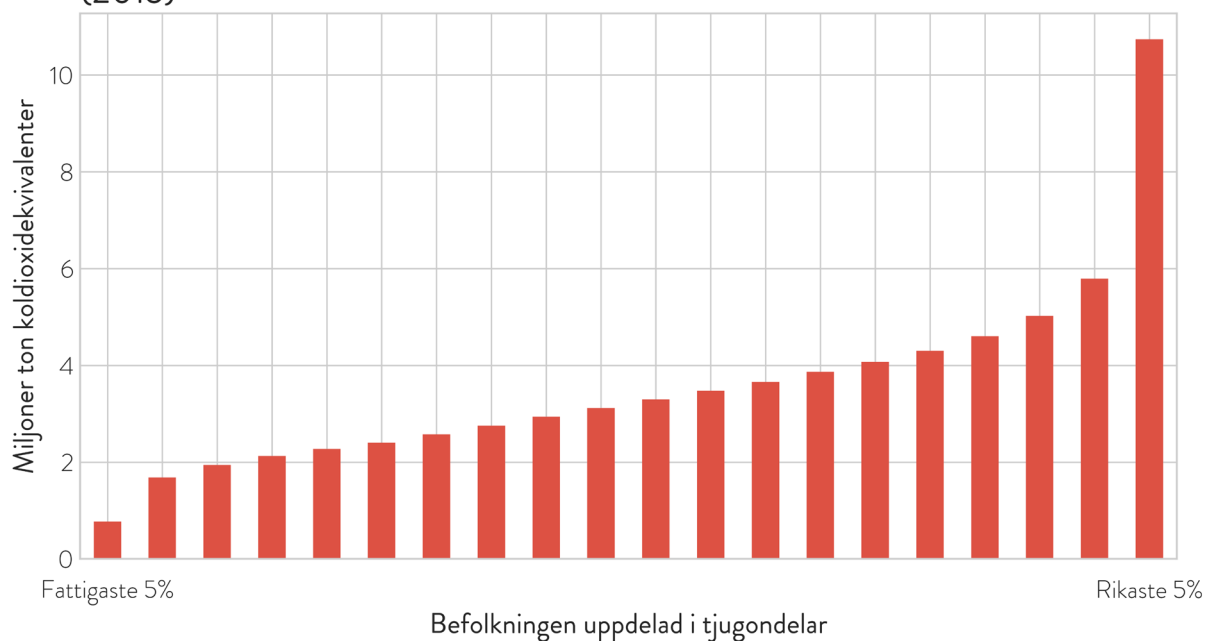
Därför behövs också en inkluderande stat. Den inkluderande statens uppgift är att se till att en grön strukturomvandling inte lämnar någon i sticket, att gröna alternativ kan nyttjas av alla, att kostnaderna för en grön omställning fördelas på ett solidariskt sätt, och att frukterna av utvecklingen kommer alla till del.

Rätt navigerad kan en grön omställning leda till hundratusentals nya jobb och utgöra en unik möjlighet att nå full sysselsättning. Samtidigt kommer det att försvinna jobb. För att tillvarata den jobbskapande potentialen krävs omfattande utbildningsinsatser och stärkt arbetsmarknadspolitik. Staten behöver erbjuda vidareutbildning, garantera nya jobb på orter där gamla jobb försvinner och stärka de sociala skyddsnäten för att göra omställningen trygg.

Målet med en rättvis omställning är att alla ska kunna leva ett gott liv utan att förstöra klimatet. Politiken måste göra det möjligt för alla att nyttja klimatvänliga alternativ, oavsett plånbok eller var man råkar bo i landet. Det här kräver satsningar på grön infrastruktur och subventioner av gröna alternativ tills de blivit tillräckligt billiga. Det kan handla om utbyggd kollektivtrafik, upprustning av järnväg, tillgång till laddstolpar i hela landet, subventionerade lån för köp av miljöbilar eller skrotningspremier för gamla, fossildrivna bilar.

På sikt vinner alla på en grön omställning. På kort sikt kommer det emellertid att kosta. Idag saknas finansiering av omställningen. Vi har visserligen en koldioxidskatt. Den är ett viktigt instrument för att ställa om industri och produktion, men ett dåligt instrument fördelningspolitiskt. Skatten tar inte hänsyn till människors skilda förutsättningar, till exempel om vi bor i storstad eller på landsbygden och är beroende av bil. Dessutom är skattebasen tänkt att försvinna. Koldioxidskatten behöver kompletteras med skatter som varaktigt kan finansiera omställningen på ett solidariskt sätt.

Utsläpp bland olika inkomstgrupper (2015)

Källa: Oxfam (2020)

Bilden visar koldioxidutsläpp för olika inkomstgrupper i Sverige. Den rikaste tiondelen beräknas generera sju gånger högre utsläpp än den fattigaste. Det här handlar inte om att peka finger. I slutändan behöver allas utsläpp närma sig noll. Poängen är att olika grupper har olika ansvar för klimatproblemet och olika förutsättningar att bidra till en lösning. Klimatfrågan är en klassfråga. Höginkomsttagare har större marginal att bekosta en grön omställning och bär generellt ett större ansvar för utsläppen. Därför föreslår vi att dagens koldioxidskatt kompletteras med en klimatvårnskatt på höga inkomster och en grön arvs- och gåvoskatt.

En rättvis omställning handlar inte bara om att fördela bördor. Det handlar också om att omställningens möjligheter kommer alla till del. En rättvis omställning är omöjlig i ett samhälle där klyftorna växer. Frukterna av utvecklingen behöver helt enkelt fördelas bättre än under gångna decennier. Därför behöver politiken för en grön omställning paras med en bredare reformagenda, för minskade klyftor och stärkt välfärd i hela landet.

För att lyckas med den här dubbla utmaningen krävs skattereformer med fokus på förmögenheter, kapital och de mest bemedlade. Men framför allt ett nytt finanspolitiskt ramverk. Staten måste kunna låna för att genomföra nödvändiga investeringar, samtidigt som skattemedel frigörs för att stärka välfärden. Utan ett nytt finanspolitiskt ramverk blir det mycket svårt att både genomföra en grön omställning och samtidigt stärka välfärden.

På landsbygden produceras vår mat, energi och råmaterial, och där bevaras till stor del vår biologiska mångfald. Ska vårt samhälle fungera och bli hållbart så måste landsbygden också vara hållbar - ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Därför är det rimligt att exempelvis fastighetsskatt från utbyggd vindkraft tillfaller kommunerna och skapar nytta där de står. Den utjämnande skattepolitiken behöver också förändras så att glesbygdskommuner garanteras jämlika och tillräckliga resurser.

DISKUSSIONSFRÅGOR - TRÄFF 2

- Förnybar energi, månlandningsprojektet, Internet – det finns många exempel på när politiska satsningar varit avgörande för teknisk utveckling. Varför räcker det inte att lämna utvecklingen till marknaden?
- Blir den ekonomiska utvecklingen mer demokratisk om politiken tar ett större ansvar för att peka ut den övergripande inriktningen?
- Fundera ut exempel på storskaliga investeringar - privata eller offentliga - som riskerar att bryta mot klimatmålen och därför kan behöva stoppas i framtiden. Vad kan det innebära?
- Höginkomsttagare genererar långt mycket mer utsläpp än låginkomsttagare, och har både ett större ansvar för klimatproblemet och större möjligheter att göra något åt problemet. Därför kan man tycka att höginkomsttagare bör bidra mer till omställningen. Låginkomsttagare bidrar mindre till problemet och har sämre möjligheter att bekosta en omställning. Det är också de som riskerar att drabbas hårdast, både av klimatförändringarnas effekter och möjliga förluster av arbetstillfällen under en omställning. Trots det talas det sällan om detta i Sverige. Håller du med om att höginkomsttagare bör bidra mer till omställningen? Hur kan vi höja klassperspektivet i klimatdebatten?
- Att göra omställningen rättvis kräver inte bara ökad finansiering från höginkomsttagare, det kommer också att kräva stora satsningar på trygghet och välfärd för att fungera för alla, inte minst på landsbygden. Vilka trygghets- och välfärdsreformer tror du är viktigast för att kunna åstadkomma en rättvis och inkluderande omställning? Här ska den gröna nya given ses som del av Reformisternas större reformprogram för en ny ekonomisk politik och välfärd, diskutera gärna utifrån det bredare reformprogrammet.

TRÄFF 3-4:

REFORMISTERNAS GRÖNA NYA GIV. FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER FÖR ATT GÖRA SVERIGE KOLDIOXIDNEUTRALT INNAN 2035

LÄSTIPS: EN GRÖN NY GIV FÖR SVERIGE KAPITEL 4.

VÅR PLAN: EN GRÖN NY GIV FÖR SVERIGE

En grön ny giv för Sverige utgör ett heltäckande program för en rättvis grön omställning på 15 år. Här sammanfattas de 73 reformförslagen. Den underliggande förutsättningen är ett nytt finanspolitiskt ramverk.

3 ÅTGÄRDER SÄKERSTÄLLER ATT STATEN HAR ADMINISTRATIV OCH FINANSIELL FÖRMÅGA ATT LEDA OMSTÄLLNINGEN:

- Ett omställningsråd under statsministern samordnar arbetet och ser till att klimatmålen uppnås.
- Långsiktig finansiering säkras för hela omställningsperioden.
- En klimatvärnskatt och grön arvs- och gåvoskatt införs för att stärka finansieringen på ett rättvist sätt.

16 SEKTORSÖVERGRIPANDE ÅTGÄRDER DRIVER PÅ OMSTÄLLNINGEN I FLERA SEKTORER:

- Skärpt klimatmål om nettonollutsläpp 2035, bindande sektorsspecifika mål om klimatneutralitet och kompletterande utsläppsmål för flyg, sjöfart och konsumtionsrelaterade utsläpp.
- Stopppdatum för försäljning av fossila bränslen och drivmedel senast 2035.
- Avgiftsfinansiera negativa utsläpp.
- Ställ krav på klimatneutralitet vid offentlig upphandling.
- Fasa ut alla klimatskadliga subventioner för att istället finansiera klimatsatsningar.
- Alla investeringar och offentlig samhällsplanering prövas mot klimatmålen.
- Etablera en statlig investeringsbank.
- Stötta kommersialisering av vätgas, elektrobränslen och hållbart producerade biobränslen.
- Säkerställ tillgång till kvalificerad arbetskraft genom omfattande utbildningsinsatser.
- Inför en jobbgaranti för dem som påverkas av omställningen.
- Involvera medborgare och fackföreningsrörelsen.
- Tidigarelägg åtgärder för att klimatanpassa infrastruktur.
- Verka för en skärpning av EU:s klimatpolitik, inklusive system för utsläppshandel (ETS).
- Minska risken för koldioxidläckage genom att verka för klimattullar och kilometerskatt för tunga transporter inom EU.

Reformer för statlig styrning och finansiering av klimatåtgärder

Skapa ett omställningsråd	Säkerställ långsiktig finansiering
Inför en klimatvärnskatt	Utred och inför en grön arvs- och gåvoskatt

Sektorsövergripande styrmedel

Inför bindande mål om nettonollutsläpp år 2035	Inför stoppdatum för försäljning av fossila bränslen, insatsråvaror och drivmedel
Inför bindande sektorsspecifika mål om klimatneutralitet	Inför kompletterande utsläppsmål för konsumtionsbaserade utsläpp, flyg och sjöfart
Avgiftsfinansiera negativa utsläpp via en fond	Inför krav på klimatneutralitet vid offentlig upphandling
Investeringar och offentlig samhällsplanering ska följa klimatmålen	Fasa ut klimatskadliga subventioner
Etablera en statlig investeringsbank	Stötta kommersialisering av såväl vätgas och elektrobränslen som biodrivmedel och biobränslen
Tidigarelägg åtgärder för klimatanpassning	Säkerställ tillgång till kvalificerad arbetskraft
Inför en jobbgaranti	Åtgärder mot koldioxidläckage
Involvera fackföreningsrörelse, civilsamhälle och medborgare	<ul style="list-style-type: none"> • Inför kilometerskatt för tung trafik • Verka för att klimattullar införs på EU-nivå • Utred hur Sveriges utsläppsminskningar bör hanteras inom EU ETS
Verka för en skärpning av EU:s klimatpolitik	

Sektorsspecifika styrmedel

Industri	Transporter	
Verka för utbyggnation av CCS inom industrin	Överför persontrafik från personbilar till kollektivt resande och godstrafik från väg till järnväg och fartyg	
	Stimulera förnyelse av fordonsparken	Förbud mot nyförsäljning av personbilar med bensin- och dieselmotorer
Ge exportfrämjande myndigheter i uppdrag att öka den internationella efterfrågan på svenska hållbara lösningar	Tydliggör reduktionsplikten och säkra tillgången av hållbara drivmedel	Ersätt koldioxid- och drivmedelsskatt med kilometerskatt för transportsektorn
	Flygsektorn <ul style="list-style-type: none"> • Skärp förslaget om reduktionsplikt för jetbränsle • Gör flygskatten mer rättvis • Stimulera utvecklingen av elflyg • Inför klimattendifferentierade start- och landningsavgifter 	Sjöfartssektorn <ul style="list-style-type: none"> • Inför reduktionsplikt för fossila fartygsbränslen • Formulera en strategi för ökad trafik och grön omställning av sjöfart och hamnar • Inför investeringsstöd för omställning av fartyg och hamnar • Inför klimattendifferentierade avgifter i sjöfarten

Jord- och skogsbruk		El och fjärrväme	
Stötta återskapandet av våtmarker	Stötta utökade kolsänkor i jordbruksmark	Subventionera omfattande energieffektiviseringsprogram	Stimulera snabbare utbyggnadstakt av solceller och energilagring
Stötta produktion av biomassa	Subventionera biodiesel i lantbruket	Förenkla tillståndsprövning för elnät och andra klimatnyttiga etableringar	Lagstadga att utbyggnaden av elsystemet måste stödja klimatmålen
Stötta åtgärder för förbättrad gödselhantering	Verka för minskade utsläpp från djurhållning	Nya ägardirektiv för Vattenfall och Svenska kraftnät	Utred ägarförhållandena för det svenska elnätet
Upprätta klimatmål för skogen	Upprätta avverkningsmål för skogsbruket	Låt fastighetsskatten för vindkraftverk tillfalla kommunerna	Reformera stöd och skatter för minskad avfallsförbränning
Reformera regelverket för skogsskötsel	Avgiftsfinansiera inköp av skyddsvärd skog	Övrigt	
Ersätt skogsägare för ökade kolsänkor i skogsmark	Skydda och stärk marina kolsänkor	Fossilbränsleförbud och elektrifiering som rör arbetsmaskiner	

DÄRUTÖVER FÖRESLÅS 59 KOMPLETTERANDE SEKTORSSPECIFIKA ÅTGÄRDER VARAV ETT URVAL LISTAS NEDAN:

- **Industri:** Utöka tillgången till statligt investeringskapital, stimulera utvecklingen av teknik för koldioxidinfångning och främja export av industrins nya hållbara produkter.
- **Transporter:** Förstärk den nationella infrastrukturplanen, ge statligt stöd till utbyggd kollektivtrafik, inför kilometerskatt baserat på körsträcka, reformera reduktionsplikten, inför subventionerade lån för miljöbilar, reformera bonus-malus-systemet för personbilar, inför förbud mot nyförsäljning av personbilar med bensin- och dieselmotorer från 2027 och inför reduktionsplikt för flyg och sjöfart.
- **Jord- och skogsbruk:** Återskapa våtmarker, inför klimatmål och avverkningsmål för skogen, skapa ett avgiftsbaserat system för inköp av skyddsvärd skog, ersätt markägare som skapar kolsänkor i skog och mark, ersätt skogsägare som avsätter skog i klimatresept, stöd produktion av biomassa, subventionera biodiesel i jordbruket, sänk avkastningskravet för Sveaskog och utöka marina reservat.
- **Energi:** Bygg ut och förstärk elnätet, genomför ett nationellt effektiviseringsprogram, ge nya ägardirektiv för Vattenfall och Svenska Kraftnät och bygg ut energilagrar.

DISKUSSIONSFRÅGOR - TRÄFF 3-4

- Vad tycker du om den plan för svensk klimatomställning som läggs fram i En grön ny giv för Sverige? Vilka reformförslag tycker du fattas? Är några förslag onödiga? Hur kan reformförslagen förbättras?
- Vilka av reformförslagen är relevanta för er lokalt, som ni skulle kunna driva i er arbetarekommun (eller annan politisk förening)?
- För att kunna genomföra en grön ny giv krävs det en bred demokratisk förankring i Sverige där många får komma till tals och känna sig inkluderade. Hur tycker du att man bör göra?
- I Frankrike och på andra platser har man experimenterat med medborgarråd där slumpvist utvalda människor har fått ingå i diskussionsgrupper som arbetat fram förslag på hur klimatomställningen ska genomföras. Regeringen har lovat att genomföra förslagen. Vad tror du om den idén? Skulle den fungera i Sverige? Skulle du själv vilja vara med i en sådan grupp?

TRÄFF 5:

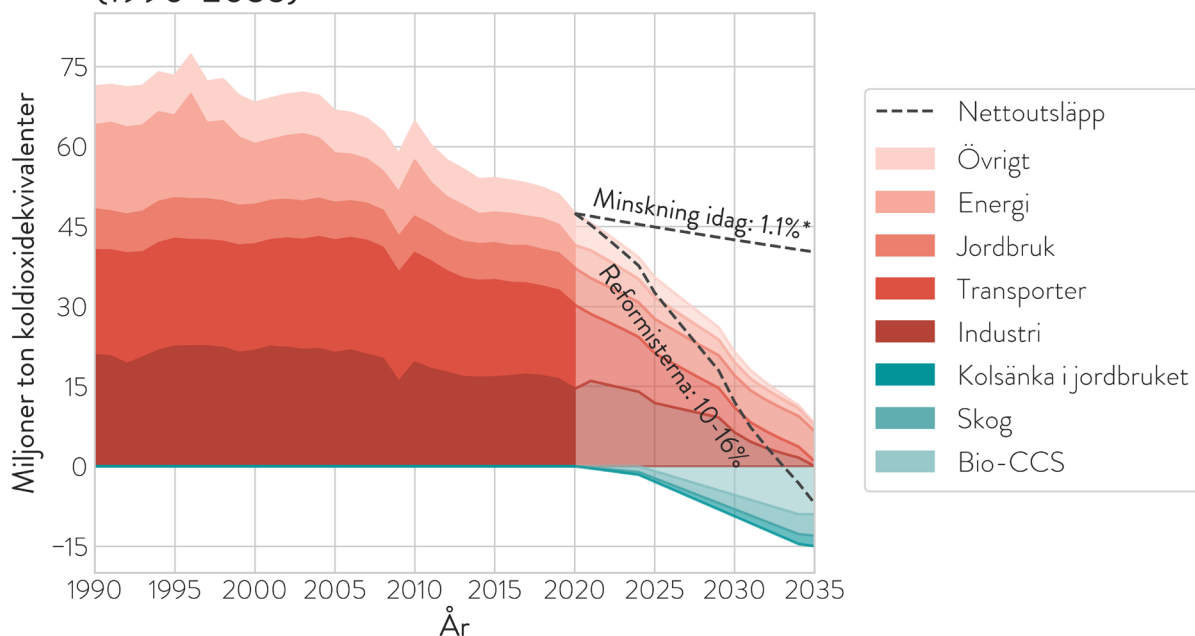
EFFEKTERNA AV EN GRÖNA NYA GIV. HUR SER VÅRT SAMHÄLLE UT 2035?

LÄSTIPS: EN GRÖN NY GIV FÖR SVERIGE KAPITEL 5–7

HUR SKULLE VÅRT SAMHÄLLE KUNNA SE UT ÅR 2035?

Med vår plan skulle Sverige bli fossilfritt och klimatneutralt redan år 2034. Då har utsläppen minskat med 85 procent jämfört med 2019. De kvarstående utsläppen kompenseras mer än väl av ökade upptag av växthusgaser i skog och mark och negativa utsläpp med hjälp av bio-CSS. Sverige skulle då vara i linje med Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5-2 °C.

Territoriella utsläpp med Reformisternas gröna nya giv (1990-2035)

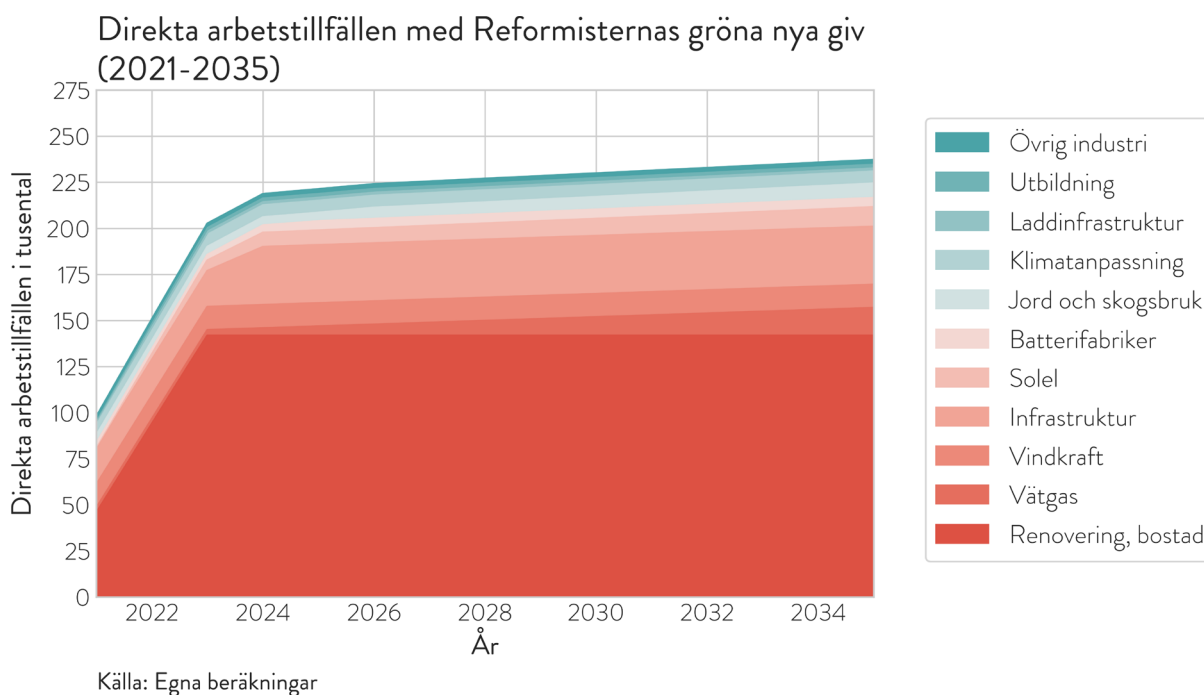

Källa: Naturvårdsverket (2021), Egna beräkningar

*Genomsnittlig minskning 2015-2019

**De negativa utsläppen (markeras med grönt i grafen) är additionella

Näringslivet skulle också se mycket annorlunda ut. Nya industrier skulle växa fram; vind- och solkraft, vätgasproduktion, elflyg, batteritillverkning, produktion av återvunnen och förnybar plast, biobränslen, mineralgödsel och elektrobränslen. Järn- och stålindustrin, cementindustrin och raffinaderierna skulle producera fossilfria och biobaserade produkter, dessutom med sänkta kostnader för el. Byggsektorn skulle vara klimatneutral genom krav på klimatneutral offentlig upphandling och energieffektiviseringsåtgärder.

Full sysselsättning skulle åter kunna bli verklighet. Inom fyra år beräknas över 200 000 nya jobb kunna skapas. Den verkliga potentialen fram till 2035 är sannolikt betydligt högre. En stor del av jobben handlar om att bygga ny infrastruktur och energieffektivisera bostadsbeståndet. Många jobb skapas också genom industrins omställning. Kommuner på landsbygden skulle äntligen kunna få en god ekonomi med nya jobb och industrier, infrastruktursatsningar och stärkt välfärd. Genom det större statliga ansvaret skulle också ett ekonomiskt och ekologiskt hållbart jord- och skogsbruk vara möjligt, där jobb och ekonomi inte ställs mot biologisk mångfald och klimatnytta.

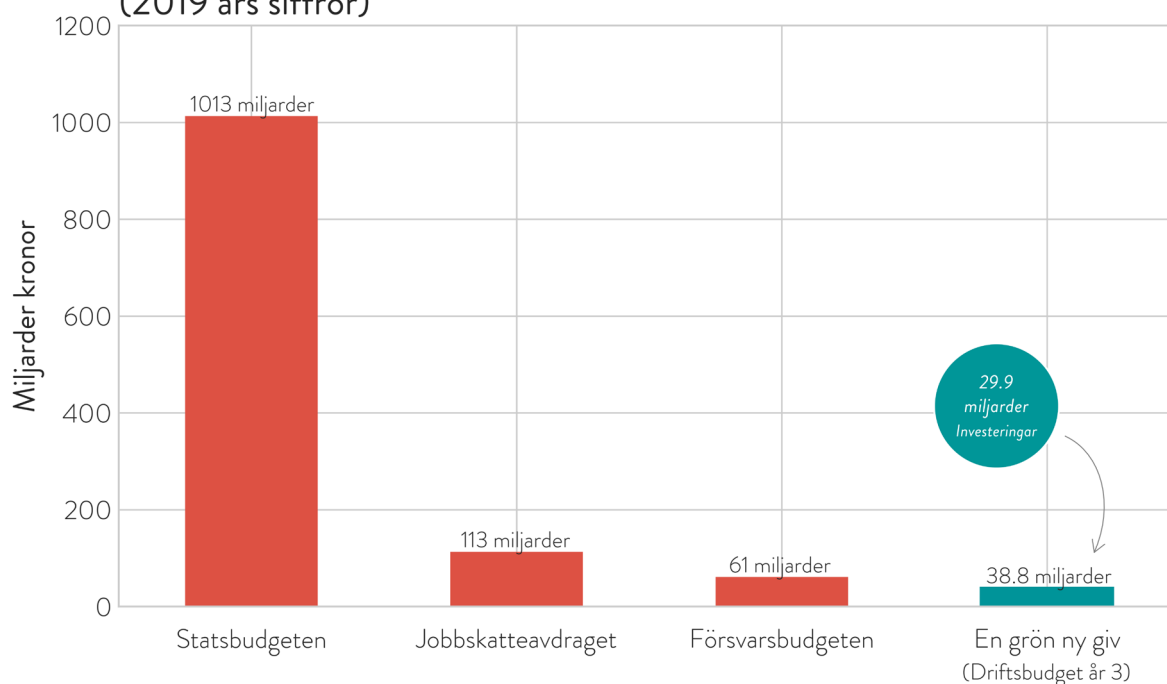
DETTA ÄR INTE BARA MÖJLIGT, DET ÄR OCKSÅ LÖNSAMT

Många har intrycket av att vi inte har råd med klimatomställningen. Men eftersom ingen haft en tydlig plan för vad som behöver göras har ingen heller kunnat räkna på kostnaderna.

Vi vill se ett nytt finanspolitiskt ramverk för att staten ska kunna lånefinansiera till investeringar i industri och infrastruktur - och på så vis ha råd att använda skattereformer till att finansiera de ökade satsningar som också krävs på utbildning, socialförsäkringssystem och välfärd. Med vårt förslag om en statlig investeringsbank så kan staten dessutom mobilisera långsiktigt kapital från den privata marknaden för investeringar. Staten ska inte stå för alla kostnader, utan vara en katalysator och dela risk med näringslivet, och i gengäld få betalt med ränta.

Statsens intäkter från klimatskatter och utfasning av klimatskadliga subventioner förväntas efter tre år vara drygt 50 miljarder kronor. Den årliga kostnaden för statsbudgeten för satsningarna beräknas då vara knappt 40 miljarder kronor. Därtill kommer staten efter tre år att investera närmare 30 miljarder kronor per år i bland annat industrisatsningar, renovering av bostäder och infrastruktur. Både utgifter och investeringar planeras sedan öka under en tidsperiod för att sedan återigen minska omkring år 2035.

Kostnadsjämförelse för En grön ny giv (2019 års siffror)

Som mest beräknas nettokostnaden för en grön ny giv vara ungefär 60-75 miljarder kronor per år. Det motsvarar 1,5 procent av BNP. Det är mycket pengar, men kan jämföras med Sveriges totala statsbudget, som årligen uppgår till drygt 1 000 miljarder kronor. Kostnaden för att Sverige ska dra sitt strå till stacken för att rädda vår civilisation undan en klimatkatastrof motsvarar ungefär försvarsbudgeten och är betydligt lägre än kostnaden för jobbskatteavdragen.

Med planen skulle 475 miljoner ton koldioxidutsläpp undvikas. Ur ett samhällsperspektiv innebär det här en besparing motsvarande drygt 3 300 miljarder kronor, genom minskad klimatpåverkan. Vägs detta mot kostnaderna för en grön ny giv så skulle den samhällsekonomiska nettoytan bli mellan 2 200 och 2 400 miljarder kronor. Detta utan att ta hänsyn till nya arbetstillfällen, ökade skatteintäkter och så vidare. Att genomföra en grön ny giv är därför inte bara möjligt och önskvärt - det vore också lönsamt.

EN DÖRRÖPPNARE TILL EN BÄTTRE FRAMTID

En grön ny giv fokuserar på klimatkrisen och hur Sverige ska bli fossilfritt och klimatneutralt på 15 år. Samtidigt vet vi att klimatkrisen bara är en del av en större hållbarhetsekvation. Jordens naturresurser utarmas allt snabbare, den biologiska mångfalden slås ut i en takt som saknar motstycke miljontals år tillbaka i tiden. En rad planetära gränser kopplade till ekologisk hållbarhet riskerar att överskridas under 2000-talet, med komplexa konsekvenser som är svåra att överblicka.

De här utmaningarna hänger ihop med klimatkrisen. Problemen förvärrar varandra, samtidigt som lösningar kan understödja varandra. Tillsammans ställer de svåra frågor om ekonomisk tillväxt och kapitalismen i sig. Många forskare är idag överens om att vår tids ekonomiska tillväxtmodell är ohållbar. Däremot finns inget entydigt svar på hur en framtida, hållbar ekonomisk utvecklingsmodell bör se ut. En del hoppas att ny teknik ska lösa det mesta. Andra är lika övertygade om att världsekonomin måste krympa.

Vår utgångspunkt är mer pragmatisk. De gröna delarna av ekonomin behöver växa, de klimatskadliga och utarmande delarna krympa och fasas ut – och frukterna av utvecklingen behöver fördelas mer rättvist. En grön ny giv är ett reformpaket för omställning – inte planlös

tillväxt. Med hjälp av offentliga satsningar och aktiv styrning av marknaden driver staten på för en ny inriktning av ekonomin. Vad slutresultatet blir i BNP-mått räknat är egentligen mindre intressant. Det är innehållet som är avgörande.

I den fullständiga versionen av vår rapport kan du läsa mer om de här bredare hållbarhetsfrågorna. Där tar vi bland annat upp frågor om biobränslen, hållbart skogsbruk, biologisk mångfald, utsläpp från investeringar, konsumtionsbaserade utsläpp och cirkulär ekonomi.

En grön ny giv gör inte anspråk på att ha alla svar. Det är ingen färdig karta för hur en socialt och ekologiskt hållbar värld ska se ut om 50 år. Men det utgör en nödvändig gir bort från en uppenbart ohållbar väg och en dörröppnare mot en hoppfullare framtid. Det är, med Ernst Wigforss ord, en provisorisk utopi - reformer som är konkreta nog att genomföras och visionära nog att förändra samhället. I en värld präglad av rädsla, växande klyftor och en otyglad klimat-kris är det ett nödvändigt första steg mot en bättre framtid.

DISKUSSIONSFRÅGOR - TRÄFF 5

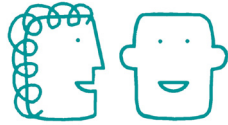
- Hur skulle ditt jobb och din hembygd påverkas av en grön ny giv? Skulle man behöva ta hänsyn till lokala faktorer för att genomföra omställningen på ett tryggt och rättvist sätt?
- Vad tror du att genomförandet av en grön ny giv skulle få för konsekvenser för dig, din hemort och Sverige? Är förändringarna bra eller dåliga?
- Med en grön ny giv finns det en förhoppning om att arbetslösheten i Sverige kan minska ordentligt och att vi kan få en politik som siktar mot full sysselsättning. Hur tror du att det skulle påverka samhället och politiken?
- Varför tror du att vi pratat om klimatomställning i över tjugo år men ännu inte lyckats genomföra den?

VILL DU GÖRA REFORMISTERNAS POLITIK TILL VERKLIGHET? ENGAGERA DIG!

Vi står alla inför ett val. Vi kan välja mellan ett ohållbart samhälle som fortsätter att ignorera vetenskapens budskap, där vår livsmiljö förstörs, de rikare blir rikare, det gemensamma resurser inte räcker till och människor ställs emot varandra. Eller så kan vi engagera oss för förändring.

En grön ny giv är Reformisternas förslag på socialdemokratins klimatpolitik. Tillsammans med Reformisternas andra sex programförslag utgör den vår reformagenda för ett hållbart och jämlikt Sverige: ett nytt finanspolitiskt ramverk, ett nytt jämlikt skattesystem, ett nytt tryggt och jämlikt pensionssystem, en social bostadspolitik för jobb och bostad åt alla, ett demokratiskt och hållbart arbetsliv och en trygg och rättvis välfärds- och regionalpolitik. Det är med den här politiken vi vill att Socialdemokraterna möter väljarna i valet år 2022. En politik som på riktigt ingjuter hopp och framtidstro och vågar ta tag i våra gemensamma utmaningar.

Reformisterna är en socialdemokratisk förening. Vi vill se en starkare socialdemokrati. Vi är övertygade om att många människor vill vara med skapa en politik för ett bättre samhälle.

**VILL DU OCKSÅ SE FÖRÄNDRING?
ENGAGERA DIG I REFORMISTERNA
FÖR ATT DRIVA VÅR POLITIK
OCH GÖRA DEN TILL VERKLIGHET!**

www.reformisterna.se/

DU KAN LÄSA HELA REFORMISTERNAS REFORMPROGRAM HÄR:

<https://www.reformisterna.se/reformprogram/vi-har-rad-med-framtiden-i>

REFORMISTERNA